

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5Tos/69/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120012842
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Žovinec
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2120012842.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Žovinca a sudcov Mgr. Kristíny Ferencziovej a Mgr. Michala Polláka, v trestnej veci vedenej proti odsúdenému: C. B., nar. XX.XX.XXXX v B., t. č. v ÚVTOS Leopoldov, o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 28.4.2021 č.k. 28PP/147/2020-84, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 23.9.2021 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného C. B., nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a .

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením Okresný súd Trnava rozhodol podľa § 67 ods. 1, § 66 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona tak, že návrh odsúdeného: C. B., nar. XX.XX.XXXX v B., t. č. v ÚVTOS Leopoldov, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Košice I zo dňa 02.11.2017, sp. zn. 1T/15/2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 24.01.2018, sp. zn. 7To/121/2017 zamietol.
2. Proti uvedenému uzneseniu podal odsúdený priamo na verejnom zasadnutí, ihneď po jeho vyhlásení, sťažnosť. Prokurátor sa na verejnom zasadnutí vzdal práva podať sťažnosť.
3. Sťažnosť odsúdeného bola odôvodnená obhajcom podaním zo dňa 14.05.2021, v ktorej poukázal na to, že odsúdený trpí od detstva nevyliciteľnou duševnou chorobou - neúplnou schizofréniou. Vo výkone trestu nie je možné absolvovať skupinové terapie ako vhodné liečebné metódy a v súčasnosti, výchovné metódy vedúce k zmene štruktúry osobnosti nie sú možné, pretože schizotypová porucha je aj poruchou osobnosti a to nevyliciteľnou, ako takú nie je možné ovplyvniť poruchu osobnosti liečbou, to znamená, že ani výchovou. Vplyvom duševnej choroby, paranoidným prejavom, obsedantno-kompulzívnej poruchy, autistických prejavov sa javí spoluväzňom správanie odsúdeného ako čudácke, odsúdený prichádzal do konfliktu so spoluväzňami, robili mu napriek, fyzicky ho napádali, žil po celý čas v strese, zo zúfalstva by bol spáchal aj samovraždu.
4. Poukázal na judikatúru ESLP (rozsudok Serifilis v. Grécko z 2.11.2006 a rozsudok Pakhomov v. Rusko z 30.09.2010) a zdôraznil, že pri preskúmaní zdravotného stavu väzňa a vplyvu pobytu vo väzení na vývoj jeho zdravotného stavu má Súd za to, že isté spôsoby zaobchádzania a hlavne liečby porušujú článok 3 Dohovoru tým, že sú ponižujúce pre osobu trpiacu psychickými problémami. Aj potreba pravidelnej lekárskej starostlivosti môže byť dôvodom podmiennečného prepustenia.
5. Poukazuje na to, že k poruche osobnosti, ktorou trpí odsúdený patrí aj odklon od reality, únik od reality a poukázal na závery znaleckého posudku MUDr. Danice Caisovej, ktorá uvádza, že duševná porucha sa u odsúdeného prejavuje riešením nereálnych problémov či imaginárnych problémov, odsúdený sa postavil do úlohy ochrancu psíkov, vyjadruje obavu, že vraždia psíkov, vytvoril si svet ochrany zvierat, on je ich ochranca, píše listy tzv. ochrancom, nerozoznáva, tak ako jeho matka povedala vo výpovedi pred súdom, už ako dieťa odsúdený nerozoznával medzi dobrom a zlom. Odsúdený píše listy tzv. ochrancom a týmto spôsobom odstraňuje stavy úzkosti, ktoré má od detstva a ktoré treba zmierňovať,

rieši imaginárny problém ochrana zvierat, vyliečiť sa odsúdený nevylieči, rodičia to vedia a v tomto smere odsúdenému poskytujú materiálnu pomoc i duševnú podporu.

6. Poukazuje na hodnotenie ošetrojúcej lekárky MUDr. B., ktorá v hodnotení zdravotného stavu odsúdeného uviedla, že v popredí klinického obrazu počas obdobia vo výkone trestu dominuje OCD symptomatika, tikova porucha sprevádzaná úzkostným prežívaním, poruchami spánku, pacient opakovane motivovaný k úprave liečby a režimovým opatrením, ktoré odmieta pre úzkosť zo zhoršenia zdravotného stavu. Lekárka dospela k záveru, že stav napriek medikácii a psychoterapeutickému vedeniu bez výraznejších odchýlok, odsúdený má prejav infantilný (detinský) egocentrický.

7. Výkon trestu u odsúdeného nezodpovedá humánnym metódam demokratického štátu umiestňovať nevyliciteľne duševne chorých len vo väzenskom ústave, a nie v inom ústave napr. v detenčnom ústave, alebo v uzatvorenej psychiatrii, ako to robia iné krajiny v Európskej únii. Určité spôsoby zaobchádzania vo výkone trestu s duševne chorým odsúdeným a nevhodná liečba mu spôsobuje utrpenie, čo zodpovedá porušeniam ustanovenia čl. 3 Dohovoru, ktorým je Slovenská republika právne viazaná.

8. Navrhuje odvolaciemu súdu zrušenie napadnutého uznesenia zo dňa 28.4.2021 a jeho vrátenie okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a

b) konanie predchádzajúce týmto výkonom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 psím. c) Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

9. Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku, preskúmal správnosť a zákonnosť napadnutého výroku, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj správnosť postupu konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo. Sťažnosť podala oprávnená osoba, v zákonnej lehote a smerujú voči výroku, proti ktorým je tento opravný prostriedok prípustný.

10. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo sťažnostný súd zistil nasledovné.

11. Napadnutým uznesením rozhodol prvostupňový súd o návrhu odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý si vykonáva na základe rozhodnutia citovaného v odôvodnení prvostupňového uznesenia. Návrh odsúdeného zamietol z dôvodu, že hoci odsúdený spĺňa formálnu podmienku, nespĺňa materiálne podmienky na podmienené prepustenie. Prvostupňový súd v tejto súvislosti konštatuje, že zo záverov hodnotenia odsúdeného vyplýva jednoznačný záver, že v správaní odsúdeného počas výkonu trestu nie je možné badať prakticky žiadnu snahu o polepšenie sa a riadne plnenie povinností, ba práve naopak, prejavuje sa u neho asociálne správanie, čo znamená, že v žiadnom prípade nemožno konštatovať ani preukázanie jeho schopnosti viesť riadny život na slobode. Napriek tomu, že je odsúdený prvýkrát vo výkone trestu odňatia slobody, súd reflektuje závery hodnotenia ústavu, z ktorých je jednoznačné, že odsúdený svojím správaním v prostredí ústavu nepreukazuje najmenšiu snahu o svoju nápravu. Pokiaľ ide o prípadný pobyt odsúdeného na slobode, v hodnotiacej správe sa okrem iného tiež konštatuje, že v rámci resocializácie sa môže javiť problematickým jeho korešpondenčný styk s členmi napojenými na extrémistické ekologické hnutia vo svete, nakoľko môže prehlbovať radikalizáciu a antisociálny postoj voči spoločnosti. Vzhľadom na antisociálne sklony odsúdeného, jeho neprispôsobivé správanie v ústave a absenciu akejkoľvek snahy o zmenu v postoji k svojej trestnej činnosti, dospel súd k záveru, že v prípade podmieneného prepustenia na slobodu nie je odsúdený pripravený viesť riadny život a nedopúšťať sa ďalšej trestnej činnosti. Vzhľadom na spáchanú trestnú činnosť mal preto súd za to, že náprava páchatel'a a celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmieneným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov.

12. Uvedené zistenia, ktoré bral prvostupňový súd do úvahy pri svojom rozhodnutí, sú zistené správne a sú tými relevantnými skutočnosťami, ktoré bolo potrebné zvážiť a vyhodnotiť v súvislosti so skúmaním splnenia podmienok na podmienené prepustenie odsúdeného. Úvaha prvostupňového súdu pritom vychádza z logického zhodnotenia zistených skutočností.

13. Sťažnostný súd na základe hodnotenia ústavu na výkon trestu nemôže dospieť k názoru o splnení podmienok na jeho podmienené prepustenie.

14. Správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody nie je na požadovanej úrovni, u odsúdeného je evidované opakované negatívne správanie (nebol disciplinárne odmenený, disciplinárne potrestaný bol 17krát). Plnenie si základných povinností vo výkone trestu je nevyhnutnou podmienkou ako samotnej adaptácie, tak aj celého priebehu výkonu trestu odňatia slobody. U odsúdeného však, vzhľadom na hodnotenie ústavu, nedošlo ani len k plneniu základných povinností alebo dobrému

správaní vo výkone trestu odňatia slobody. Odsúdený počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody nebol schopný vytvoriť si lepšie podmienky tým, že by sa jeho správanie a vystupovanie dalo ohodnotiť disciplinárnou odmenou alebo prejavil zvýšenú snahu po náprave zodpovedným dodržiavaním svojich povinností v rámci ustanoveného režimu ústavu na výkon trestu. U osoby s takýmto hodnotením nie je možné prijať záver o splnení prvej materiálnej podmienky - preukázanie polepšenia plnením svojich povinností vo výkone trestu odňatia slobody.

15. U odsúdeného k lepšiemu správaniu neprišlo ani po preradení do ústavu s maximálnym stupňom stráženia a nebadať u neho žiadnu snahu po náprave, čo vyplýva napríklad so skutočností, že je neustále s kontakte s členmi napojenými na extrémistické ekologické hnutia vo svete. U odsúdeného vzhľadom na jeho správanie a vystupovanie vo výkone trestu nemožno tvrdiť, že plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie alebo došlo k zmene škodlivých návykov a nevhodných charakterových vlastností, ktoré viedli k páchaniu trestnej činnosti. Z hodnotenia dospel sťažnostný súd k záveru, že doterajším správaním vo výkone trestu odňatia slobody odsúdený neplnil účel trestu, súd teda nevzhladal progres, polepšenie v správaní odsúdeného.

16. Sťažnostný súd zdôrazňuje že pri vyhodnotení druhej materiálnej podmienky je potrebné posúdiť všetky okolnosti, ktoré súvisia s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám a pravidlám, povahu a charakter spáchanej trestnej činnosti ako aj resocializačnú prognózu odsúdeného.

17. Prvostupňový súd rovnako správne a v súlade so zákonom konštatoval nesplnenie druhej materiálnej podmienky. Aj napriek tomu, že odsúdený doposiaľ nebol súdne trestaný a je vo výkone trestu prvýkrát, všetky vyššie uvedené skutočnosti neumožňujú prijať záver o splnení druhej materiálnej podmienky. V prípade odsúdeného je resocializačná prognóza podľa hodnotenia rizika sociálneho zlyhania nepriaznivá a je možné zhodnotiť, že výkon trestu na odsúdeného nepôsobí doposiaľ takým výchovným vplyvom, aby bol odsúdený schopný viesť na slobode riadny život. Jeho prístup k uloženého trestu odňatia slobody svedčí o tom, že trest uložený odsúdenému doposiaľ neplní svoj účel a nedáva záruku, že sa v budúcnosti nedopustí ďalšej trestnej činnosti. V jeho prípade teda prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatelom trestnej činnosti.

18. Záver z celkového zhodnotenia osoby odsúdeného a jeho doterajšieho života teda ani podľa názoru sťažnostného súdu neumožňuje prijať pozitívnu prognózu jeho budúceho správania t. j. že bude žiť v súlade s právnymi, etickými a morálnymi normami spoločnosti. Je možné preto konštatovať, že výchovné pôsobenie a pozitívne pôsobenie je možné iba počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody.

19. Sťažnostný súd upozorňuje, že na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neexistuje právny nárok, podmiennečné prepustenie je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť riziko recidívy, pričom takou okolnosťou je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného. Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je teda v tom, aby bol odsúdený po odpykaní zákonom stanovenej doby automaticky podmiennečne prepustený na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania

20. Námietky, ktoré vo svojej sťažnosti odsúdený uvádza, v jeho prípade neodôvodňujú „skrátene“ uloženého trestu. Z ustanovenia § 66 ods. 1 Trestného zákona vyplýva, že na to, aby mohol byť odsúdený podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody musia byť splnené súčasne okrem formálnej podmienky spočívajúcej vo vykonaní zo zákona stanovenej časti uloženého trestu aj dve materiálne podmienky, ktoré spočívajú v tom, že odsúdený svojím správaním vo výkone trestu odňatia slobody preukázal polepšenie a tiež v tom, že sa môže od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Bez splnenia týchto podmienok, súd nemôže rozhodnúť o podmiennečnom prepustení. Ani jedna z materiálnych podmienok vykonaným dokazovaním preukázateľne splnená nebola a v sťažnosti nebola uvedená žiadna skutočnosť spôsobilá zmeniť rozhodnutie súdu o zamietnutí návrhu odsúdeného. Súd síce berie na vedomie psychické problémy, ktorými trpí odsúdený, avšak psychické ochorenie nie je samé o sebe dôvodom v zmysle Trestného zákona, s ktorým zákon spája možnosť podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody.

21. Pokiaľ ide o konanie, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, toto bolo vykonané v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku a odsúdenému bola daná plná možnosť realizovať práva, ktoré mu garantuje zákon.

22. S poukazom na vyššie uvedené, sťažnostný súd zamietol sťažnosť odsúdeného, nakoľko táto nebola dôvodná.

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.